

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, In Septem Capitalivm Vitiorvm Detestationem,
Per Qvadragesimam, An. 1646. narrata**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1649

Capvt V. Gulæ & Luxuriæ vitium emendatum, & seuero pœnitentiæ
genere à Maria Ægyptiaca castigatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49161](#)

C A P V T . V.

GVLÆ ET LVXVRIÆ VI-
TIVM EMENDATVM, ET SE-
VERO POENITENTIÆ GENERE

A MARIA ÆGYPTIACA CA-
STIGATVM.

Propter crapulam multi obierunt. Ecd. 37. 74.

Wolff. Kilian f.

EMPORIBVS Honorij Papæ I. atque Heraclij Imperatoris, vixit S. Sophronius Episcopus Hierosolymitanus, fuitq; sub initium hæresis Monothelitarum, insignis fidei Catholicæ defensor, qui diem suum obiit Anno Domini 634.

Huius

I.
AVTHO-
RIS AV-
THORI-
TAS.

Baron. Huius tanta est authoritas, vt epistola illius
rem. 8. ad Sergium Episcopum Constantinopolita-
Annal. num in 6. Synodo Act. i i. citetur. Hic San-
Apud He- Etis Sophronius, præter cetera, quæ posteris
ribert. legenda & discenda reliquit, scripsit etiam
Rosvey- dum l. l. vberioribus verbis sequentem historiam, ob
de vitis temporis angustias, à me in compendium re-
Patrum à digendam. Non tamen sine morum condi-
pag. 382. mento, vt & iuuenes castitatem, & senes di-
scant colere sobrietatem ; turpe enim est
adolescentibus lasciuire ; foedum & absurdū
senibus, adolescentiari ; & luxus vtriq; æta-
ti vel vitandus, vel dediscendus. Historiam
Prophetæ verbis ordior.

II. *Bonum est viro, cùm portauerit iugum ab ado-*
ZOSIMAS *lescentia sua, idcirco Zosimas sanctus ille (non*
PROFE- *hæreticus, qui ab hoc alias fuit) ab ipsis ma-*
CTVS. *ternis vlnis auulsus in quoddam Palæstine*
Thren. 3. *monasterium fuit portatus, in quo cum illo*
27. *virtus perfectioque religiosa à teneris vngui-*
culis ita creuit, vt non solùm cœnobij regulas
omnes quām exactissimè seruaret, sed etiam
multa alia per quām liberaliter adiiceret, vi-
gilantiæ, abstinentiæ, coniunctionis cum Deo
opera ; adeò, vt neque inter manuum labo-
res, neque cùm cibum sumeret, à feruenti
diuinarum rerum meditatione, sacrifq; can-
tibus

tibus desisteret; eaqne propter à plurimis Dei seruis, è locis longè dissitis, tanquam ad archetypum vitæ sanctæ venientibus visitarentur, qui ab eximio eius exemplo sibi ideam sumerent philosophandi. Ad hanc sanctitatem diuturnitas accessit; in ea enim seueritate vitæ, quinquaginta tres totos annos, perseuerauit. Nemo innocentiae suæ nimium confidat; nemo sibi placeat, si diu benè vixit; sed qui stat, videat, ne cadat. Quàm diu viuimus, militamus; & prorsus militia est vita hominis super terram, in militia autem nemo est securus. Ibi, ut vincere possumus, ita & vinciri; & vtique tanto prouius, quanto minius sumus exercitati athletæ. Quid enim nobis non potest accidere, si Zosimas, qui diuinis saepe visis atque reuelationibus armatus, à puero inter pietatis doctores educatus, post solidos quinquaginta tres annos, superatus est à superbiæ tentatione? Adeò semper vigilandum, neque vlla hosti Tartareo rimaperienda est. *Cancer*, ait S. Ambrosius, libenter vescitur carnibus ostreorum. Verùm quoniam illa bene munita sunt firmissimis utrinque testis, ut vi perfringi non possint, obseruat callide, dum se exponant ad solem. Ibi dum se aperiunt, & captant auram, cancer immittit hiantibus

1. Cor. 10.

12.

Iob. 14.

14.

Iob. 7. 1.

bus in os lapillum, ut testas reducere non possint; postea satis tuto intrudit chelam, & depascitur. Ita cum homines se dedunt otio, & animum apriunt voluptatibus, & vanitatibus, & inanibus laudum auris captandis, venit diabolus, immittit fœdas cogitationes; atque ita cum illi testam, qua antea muniebantur, non possint retrahere, deuorantur. Sic multis contingit; & prope etiam Zosimo euenisset, qui in ipso virtutum mari superbiæ naufragium est passus, haud obscurè demonstrans, verè dictum esse à S.

S. Augu- Atigustino: *Cetera vitia in male factis valent,*
stina. *sola superbia etiam in recte factis est cauenda: ne*
de *nat. & gratia in illa, quæ laudabiliter facta sunt, ipsius laudis ch-*
nat. *ep. ad Dioſcor.* *puditate amittantur. Quod vel Claudioſianus ad-*
Dioſcor. *ueritit ita canens:*

Claudi-
an. 2.
Stilic.

*Quin ipsa superbia longè
 Discessit, vitium rebus solenne secundus,
 Virtutumq; ingrata quies.*

III. Cūm enim ita, vt dixi, in virtute profecif-
ZOSIMAE set Zosimas, atque se videret, tanquam ideam
TENTA- perfectionis, adiri, salutari, & considerari,
TIO ET dæmone malo occasionem captante, & Euge-
CVRATIO. suum suggerente, & ipsa quoque diuina pro-
 uidentia utili consilio permittente, pericu-
 losa mentem illius cœpit quatere cogitatio,
 quasi iam omnibus numeris perfectus esset &
 absolu-

810 Cap. V. Gula & Luxuria vitium

gent, quām qui nunquam lapsi sunt, & seipsoſ ſic non deflent. Ut ergo Zosimas quoque inteligeret, quām longē alij eo sanctiores eſſent, atque inde in ſui contemtu crefceret, ſuperbē de ſe cogitanti radiosus de cōelo Angelus aſtitit, hiſque eum verbis eſt affatus: Certaſti, ô Zosima, diu heroicē, ſed victor victus es. Ergo ut agnoscas, quantum tibi adhuc deſit de illa virtutum perfectione, quam alij complures obtinuerunt, egredere de terra & de cognitione tua, atque ad cōenobium, Iordani ad ſitum proficiſcert. Audijt, fecit, ſuceptus eſt, vidiſ abſtinen- tiam, vigilias, orationes, charitatem mu- tuam, ſilentium tantum, vt nunquam, niſi cum Deo, aut de Deo, aſcetæ illi loqueren- tur. Ob quam rem, in Paradifum, aut iſipsum cōelum, vel ad Angelos certè in terris verfan- tes, arbitratuſ eſt ſe perueniſſe, à quorum cōeleſti exemplo in ſchola virtutum erudi- tūr. Quanquam non erat hic yltimus ſco- pus, ob quem Zosimas iuſſus eſt de monaſte- rio egredi, in quo fuerat educatus. Adhuc longa illi, & grandis reſtabat via; quæ non ſine diuerticulo à nobis eſt perfequenda.

IV.
GVLAE
VITIUM,
SPECIES,
ET DAM-
NA.

Itaque audite, ventres, helluones, edones, gurgites, abiecta in paſtum mancipia, & ob- ſtupescite, Quid de duobus debitoribus cen- ſeretis

absolutus, neque ullius amplius alterius exemplo, aut doctrina magisterio ue indigeret. Et fastu tumens ausus est secum ita loqui: *Nunquid est in terris monachus, qui nouum aliquid posset tradere mihi, iuuare me valens in aliquo, quod ignorem? aut quod ego in monachico non expleuerim opere?* Numquid inuenitur eorum, qui solitudinem duxerunt, vir, qui prior me in actibus sit? Hunc etiam optimi qui que habent hostem: postquam omnia vitia superauerunt, periclitantur, ne tanquam victores superbiant. *Quis vestrum,* ait Seruator, ha- Luc. 17. 7.
bens seruum orantem aut pascentem, qui regresso de agro dicat illi: Statim transi, recumbe: & non dicat ei: Para quod cœnem, & præcinge te, & ministra mihi, donec manducem & bibam, & post hac tu manducabis & bibes? Nunquid gratiam habet seruo illi, quia fecit, qua ei imperauerauit? Non puto. Sic & vos, cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite: serui iniusti sumus, quod debuimus facere, fecimus. Ita quidem sentire, ita loqui deberent Dei serui; si tamen eos cadere permittat benignus Dominus, dat cum tentatione prouentum, ut, quod de Antæo ferunt, fortiores surgant, postquam ceciderunt. Vidi, inquit B. Climacus, Ioan. Cli-
& feliciores existimavi, qui post lapsus ita lu-
mac.

O

gent grad. 5.

810 Cap. V. Gula & Luxuria vitium

gent, quām qui nunquam lapsi sunt, & seipsoſ ſic non deflent. Ut ergo Zosimas quoque inteligeret, quām longē alij eo sanctiores eſſent, atque inde in ſui contemtu crefceret, ſuperbē de ſe cogitanti radiosus de cōelo Angelus aſtitit, hiſque eum verbis eſt affatus: *Certiſti, ô Zosima, diu heroice, ſed victor victus es.* Ergo ut agnoſcas, quantum tibi adhuc deſit de illa virtutum perfectione, quam alij complures obtinuerunt, egredere de terra & de cognatione tua, atque ad cōenobium, Iordani ad ſitum proficiſcert. Audijt, fecit, ſuceptus eſt, vidiſt abſtinen- tiam, vigilias, orationes, charitatem mu- tuam, ſilentium tantum, vt nunquam, niſi cum Deo, aut de Deo, aſcetæ illi loqueren- tur. Ob quam rem, in Paradifum, aut iſpum cōelum, vel ad Angelos certè in terris verfan- tes, arbitratuſ eſt ſe perueniſſe, à quorum cōeleſti exemplo in ſchola virtutum erudi- tūr. Quanquam non erat hic yltimus ſco- pus, ob quem Zosimas iuſſus eſt de monaſte- rio egredi, in quo fuerat educatus. Adhuc longa illi, & grandis reſtabat via; quæ non ſine diuerticulo à nobis eſt perfequenda.

**IV.
GVLAE
VITIUM,
SPECIES,
ET DAM-
NA.**

Itaque audite, ventres, helluones, edones, gurgites, abiecta in paſtum mancipia, & ob- ſtupescite, Quid de duobus debitoribus cen- ſeretis

seretis, quorum vnuſ denario, alter mille ta-
lentis obſtrictus, ille mille talenta, iſte vix de-
narium ſolueret, et ſi ſoluendo eſſet? Idem de
vobis iudicatote. Maximi peccatores ſunt
maximi debitores, & plerumque etiam mi-
nimi ſolutores; neque tantum pro mille
peccatis volunt ſatisfacere, quantum faciunt
ſancti pro vnicā leuiſimæ etiam culpaꝝ offen-
ſione. Qui pleni ſunt iniuitate, impietate,
blasphemis, vindictis, furtis, detractionibus,
impuritate, illis nimis grauis ac diurna eſt
Quadragesima; aiunt ſe dormire non poſſe,
ſi non cœnent; in morbos cadere, niſi carni-
bus vefcantur: totos dies verſantur in po-
pinis, totas noctes comburunt in poculis; &
patrimonia degulant: adeò ut multi, præ
continua ebrietate, nunquam ſentiant ſe
efurire. Multi etiam idcirco ſe ſe inebrient,
ut conſcientiæ ſtimulos, ob flagitia ſua, fo-
dicantes ſopiant, aut ſaltem ad aliquot horas
tranquillent. Hi parati ſunt, ne peccatorum
onere grauentur, onera alia adijcere; ac ne
delectationem in guſtu omittant, contra di-
uinæ humanasque leges agere, atq; Dei gra-
tiam amittere. Non dicam, eſſe aliquos adeò
vecordes, ut ipſa ſua pia alioquin opera, in-
temperantijs contaminent, exercitiumq; vir-

O 2

tutis

tutis temulentiâ inficiant. Nam quando vel pœnitentiæ rigore, & sanguine facto, quod deliquerunt, volunt extinguere, quando flagellis in terga, & peccata sua sœuire, non nulli priùs vino intemperantissimè hausto, se muniunt, itaque stupidos reddunt, ut præ ebrietate ictus flagrorum non persentificant, & fortasse aliquando nesciant, asinumne, an hominem Deo mactent. Longè aliter Christus pro nobis satisfecit, qui per totos quadraginta dies & noctes, nihil omnino neque cibi, neque potus attigit: quin ipsa etiam in cruce, atq; ardentissima, ob effusi tanti sanguinis copiam, siti & ariditate positus oblatum sibi vinum, *cùm gustasset, noluit bibere.* Certè, si gula est immoderata cupiditas delectabilium secundum gustum, seu cibi ac potus inordi-

Matth.
27.34.

S. Thom. *natus appetitus;* vt è D. Gregorio S. Thomas
2.2.q.148. docet, gula nos oppugnat & quoad modum,
a. 1. & quoad rem gustandam. In modo, si tem-
pus non seruatur, aut si non refrænatur au-
Mor. c. 27 ditas: in re, si exceditur in quantitate, pre-
& lib. 31. & lib. 31. tio, aut præparatione. Itaque quinque vijs
cap. 31. nos Gula vitium inuadit. 1. Quando indigen-
tiæ tempora præuenit, maximè diebus jejunijs,
1. Reg. 14. vt Ionatham filium Saulis, quem adegit ad
jejunium delibandum, ieiunij tempore nondum
trans-

transacto, & alios ventri obedientes, qui quia quandocunque, aut vbi cunque pabulum inueniunt, instar Harpyiarum inuolant, ideo animalium, non hominum numero computantur. Apud quos venter præcepta non audit, poscit, & appellat nulla non hora. 2. Si Num. Ita cibos, vel potus lautiores querit, vt Israëlitæ; 4. aut vetitos, vt carnem in quadragesima, vel die Veneris & Sabbathi. De lautè cœnatis, Et quibus in solo viuendi caufsa palato est, Iuuendat. 1. porrò ita queritur Poëta:

*Interea gustus elementa per omnia qua- Petronius
runt;*

*Nunquam animo pretijs obstantibus, inte- Arb. in
rius si Satyr.*

Attendas, magis illa iuuant, quæ plurimuntur.

Sic deficiente crumena, Et crescente gula, dum notę iam nauseantur & inamarescunt epulæ, dum souis lac aut cerebrum, dum mellis medulla queritur,

Ingeniosa gula est, Siculo scarus aquore userius

Ad mensam viuus perducitur, atque Lu- erinis

*Eruta littoribus vendunt conchylia cœnas,
Vt renouent per damna famem. Iam Pha-
fidis unda*

O 3 Or-

*Orbata est auibus, mutoq₃, in littore tan-
tum*

Solæ desertis aspirant frondibus aure.

Stat. I. 4.

*Ah miseri ! quos nosse iuuat, quid Phasidis
ales,*

*Distet ab hiberna Rhodopes grue : quis ma-
gis anser*

*Exta ferat ? cur Tuscus aper generosior
Umbro :*

*Lubrica qua recubent conchylia mollissi-
alga ?*

Lucan.
lib. 4.

ô prodiga rerum

*Luxurias , nunquam paruo contentapha-
ratu !*

i. Reg. 2. 3. Gula præsto est, quando ea, quæ sumenda

Hugo in filij Heli. Superstitiosum quidam nimis, in suis

claust. preparandis cibis, adhibent studium, infinita de-

coctionum, frixurarum, & condimentorum ge-

nera excogitantes ait Hugo, modo mollia, modo

dura, modo frigida, modo calida ; modo cocta,

modo assa ; modo pipere, modo allio ; modo cimi-

no, modo sale condita, secundum consuetudinem

prægnantium mulierum desiderantes, ita quod si-

bi desudant coquorum artes, & fiunt variae que-

stiones, utrum fieri debeant assata, vel frixa, vel

elixia ; & tanta solicitudine preparantur, ut de-

moratis

uoratis quatuor vel quinque ferculis, prima non
impediant nouissima. Et cum iam stomachus
crebris ructibus repletum se indicat, nondum ta-
men curiositas satiatur. Iste videntur colere ven-
trem, tanquam Deum. Et quia solent Diis tem-
pla construi, altaria erigi, ministri ad seruiendum
ordinari, immolari pecudes, thura concremari;
Deo ventri templum est coquina; altare mensas;
ministri coqui; immolatae pecudes, cotta carnes;
fumus incensorum, ordo saporum. 4. Et illa-
gulæ præclara est species, quando in ipsa quan-
titate sumendi mensuram moderata refectionis
excedit, ut Sodomitæ fecerunt. Vna silua, Ezech:
pluribus elephantibus sufficit: homo vero
pascitur vix terra & mari. Fuit Heraclides
pugil, teste Plutarcho, infiniti prope cibi po-
tusque capax: non reperiebatur illi compar
in potando. Apud Athenæum, Amaranthus
Alexandrinus scribit, Herodotum tubicinem
Megarensem magnitudinis fuisse trium vi-
narum cum dimidio, lateraque fortia habuisse,
ac sex panis semodios edisse, carnium libras
viginti, binos vini congios ex argenteo non
tam scypho, quam puteo bibisse. Sed magno
ventri, magno opus erat pabulo; minusque
est mirum, si Polyphemus una in cænam ouis
& duo vini ytres non sufficerunt. Flavius

Ezech:
25. 49.Plutarchi
l. i. Contra
uiu. qq.
Athenæum
l. 10. c. 1.

Vopiscus memorat, Phagonem quendam Aureliano in delicijs fuisse, qui vno die, ad mensam Imperatoris, ederit aprum integrum, centum panes, veruecem & porcellum; biberit autem infundibulo ori apposito plus orca.

Iuuenal,
sat. I.

*Quis ferat istas
Luxuria sordes? quanta est gula, qua sibi
totos*

Gen. 25.
33.

Ponit apros? immò sumit, & consumit? Si tamen consumit, & nō potius se occidit. Ne enim turgeas, aut ne crudus fias, Buccæ Noscenda est mensuratuæ. 5. Sæuit gula, quando & abieciunt est, quod desiderat, & tamen ipso æstu immensu desiderij deterius peccat, vt Esau, & innumeris. Si ergo his quinque modis gula delinquit, quām multi sunt, qui vix manè surgunt, & à lecto adhuc calidi, statim ad offas currunt, statim absinthiacum, statim vinum sublimatum, vel, si hæc inopia neget, statim ad cœreuiiam appellant? Quotus quisq;; expectat prandij tempus? quotusquisque non consumit plures horas vorando, quām orando? Ipsi paruuli assuescunt ab incunabulis, toto die panem, pomum, saccharum, aut alia opersonia in manu circumferre, ac obrodere; ad hoc illis facci & buccæ implentur; ad hoc nemini-

neminem volunt salutare, nisi crustula accipiant, aut melimela, quibus eos parentes assuefaciunt, immemores Anacreontem Teiū vuæ passæ acino strangulatum; aut saltem his talibus palatum exsurdari. Certè multi etiâ opifices, ita delitijs se se assuefecere, ut si quid boni ac rari in forum venit, illud per uxores præstinent. Quidam, in debitissimis ad aures demersi, malè vestiti, nullam supra ædes integrum tegulam, nullum in fenestrâ integrum vitreum orbiculum habentes, quam primùm aliquot numulos lucrantur, illico in forum mittunt uxorem, aut ancillam, & pullos, gallinas, nefrendes, aues emi curant, ut pecuniam, velut hostem, citò è domo amoliantur. Hi, uno die, ait S. Ambrosius, multorum dierum labores bibunt, & comedunt; nimis parum de crafino, de liberis, de familia sua solicii. Quin sâpe, apud vnum proletarium, & in plebeia domo, plus piperis & condimentorum absumitur, quam apud multis opulentos, qui abstinere nôrunt, quia nolunt egere. Quanquam nec isti sunt admodum multi. Hac pestilentia, ait Alanus, non vulgari humilitate contenta profundius se porrigit in Prelatos, qui salmones, lucios, cæterosq; pisces equipollenti generositate præsignes varijs de-

Politianus in Nutricia.

S. Ambr.
lib. de
Helia &
ieium.

Alan. de
côplan-
etu natu-
ræ.

O s coctio.

coctionum cruciatos martyrijs baptizati adul-
 terantes officium sacri piperis fonte baptizant:
 ut ex tali baptismate baptizati multiformē sapo-
 ris gratiam consequantur. In eadem mensa ter-
 restre animal piperis inundatione submergitur:
 piscis in pipere: anis eiusdem viscositate ligatur.
 Dumq; tot animalium genera, uno ventre ex-
 gastulantur in carcere, aquatile animal secum,
 pedestre aereumq; genus in eodem sepulchro intu-
 mulari mirantur. Quibus si detur licentia exe-
 undi, egressui vix porta sufficit amplitudo. Hinc
 plura crapulæ pandenda sunt ostia; & vt
 Sueton. Suetonius testatur, Claudius Cæsar conuiujs
 in Claud. plus nimio deditus, vini cibique appetentis-
 simus usque adeò fuit, vt sæpe stomachum
 vomitu cogeretur exonerare. De quantitate
 plura non dicam, cum medici testentur, im-
 mo ipsa experientia, cum Sacra Scriptura, ita
 se se farcire multos, vt non solùm plenus ven-
 ter non studeat libenter, seu, vt S. Hieronymus
 loquitur, pinguis venter non gignat sensum te-
 nuem, sapientiaq; vino obumbretur; sed eti-
 am in omnis generis morbos ebulliat; immo
 & paupertatem, & lites, & subitas mortes.
 Neque enim è gula nascitur duntaxat hebe-
 tudo sensus, inepta lætitia, ioci scurriles, mul-
 tiloquium, & spurcidici sermones, immun-
 ditia.

ditiaque corporis, sed alia quoque innumera
mala, velut è lerna prodeunt; immo ipsa
mors. *Quidquid animal volat, quidquid piscium
natat, quidquid ferarum discurrit, nostris se-
pelitur ventribus, quare nunc, cur subito moria-
mur? quia mortibus vivimus*, ait Seneca. Et *Cui
va?* ait Salomon, *cuius patri va? cui rixa? cui
foue?* *cui sine causa vulnera? cui suffusio ocu-
lorum?* nonne his, qui commorantur in vino, &
student calicibus epotandis? Nam etsi pugnare
scyphis Thracum est, & barbarorum, scyphi
tamen ipsi, & animum & bilam accidunt,
atque ex humanissimo quoque barbarum
faciunt; quin & egentem. *Operarius ebriosus*
non locupletabitur; enim uero si locuples fue-
rit, ad incitas redigetur: quin & se ipsum oc-
cidit, qui nimium comedit, vel bibit. Siqui-
dem propter crapulam multi obierunt, qui au-
tem abstinens est, adiicit vitam. Hippocrates,
ait S. Hieronymus, *in Aphorismis docet, crassa
& obesa corpora, quæ crescendi mensuram com-
pleuerint, nisi citò ablazione sanguinis imminuan-
tur, in paralysin & pessima morborum genera
erumpere.* Et Galenus Hippocratis interpres,
athletas, quorum vita & ars sagina est, dicit in
exhortatione medicina, nec vivere posse diu, nec
sanos esse: animasq; eorum ita nimio sanguine &
adipibus

Senec. 10.
Rhet.
Prou. 23.
29.

Eceli. 19.1.

Eccli. 37.

34.

S. Hiero-
nym. 1. 2.
contr. lo-
uinian.

adipibus, quasi luto inuolutas, nihil tenue, nihil
cæleste, sed semper de carnibus, & ruetis, & ven-
tris ingluvie cogitare. Valentinianus Impera-
tor Quadorum legationi respondens, voce
impetu sanguinis amissa, sensu integer expi-
rauit. Quod ex intemperantia cibi ac saturi-
tate, qua artus diffuderat, accidisse, multi
detulere, ut tradit Sextus Aurelius Victor.
Quo etiam teste, Septimius Seuerus Impera-
tor, dum membrorum omnium, maximè pe-
dum dolorem pati nequiret, loco veneni, ci-
bum plurimæ carnis incocctæ audiùs deuo-
rauit: quem dum concoquere non posset,
eruditatem passus, expirauit. Quin & Eu-
sebius refert, Domitium Aphrum cibi super-
fluitate redundantem, in coena perijisse. Quod
& Iouiniano Imperatori contigit. Certè
Gregorius Turonensis author est, Childeri-
cum Saxonem, cum aliquando ad ambas au-
res usq; cibo se ingurgitasset, eo suffocatum,
& in lecto mortuum repertum fuisse. Ande-
buntus Anglorum rex quandoque tantum
vini sumpsit, ut eo suffocatus repente excel-
serit. Sed in vino tot periēre, ut numerum
superent. Ante tamen mens perit, quam
corpus. Quod Poëta Claudianus his versibus
indicauit.

Luxuria

*Luxurias prædulce malum, quæ dedita
semper*

Claudi-
an. in
laudib.
Stiliconis
Paneg. 2.

*Corporis arbitrijs hebetat caligine sensus,
Membraq; Circeis effeminat acriùs herbis.*

*Blanda quidem vultu, sed qua non tetrior
ulla*

*Interiùs, fucata genas, & amicta dolosis
Illecebrib; toruos auro circumlimit hydros.*

Illa voluptatum multos intexuit hamos.

Quod & Seneca dixit monens: Nullum ho-
stem tam contumeliosum esse in quenquam, quam
in plerosque voluptates suas: que cum hominem
arripuerint, penitus submergunt, & subuertunt.

Ad stipulatur & os aureum inquiens: Quod
equis accidere solet, id hominibus quibusdā, acci-
dit, ut quo copiosius ipsis suppetunt necessaria, hoc
enadant ferociores. Et iterum: Fumus abigit
apes, dona verò spiritualia fugat luxus; quem

Ægyptij hieroglyphicè porci simulachro ex-
presserunt, semper deorsum in terram atq;
pastum inclinati. Fames amica virginitati est,
inimica lasciuia, ait S. Ambrosius, Saturitas serm. 40.
verò castitatem prodigit, nutrit illecebram.

Nihil hinc mirum, gulones, ponderoso
ventre depresso mentem non posse in cœlum
& cœlestia extollere; citius saturitate mori,
quam homines osscos longâ inedia, atque ie-
junij

S. Chrys.
hom. 2.
de iein-
nio.

Pier. Va-
ter lib. 9.

S. Ambr.
Saturitas serm. 40.

V.
GVL A
DEVS,
CVR INI-
MICOS

SVOIS SI-

NAT PIN-

GVESCE-

RE?

eorum : ita abstinentia modestos , placatos ,
sobrios , prudentes , virgines , angelos facit .
Quin & inter homines pacem concordiam-
que conseruat . *Cui va? cuius patri vœ? cui ri-
xa? cui fœnæ? cui fine caussa vulnera?* *Cui suf-
fusio oculorum?* Nonne his , qui commorantur
in vino , & student calicibus epotandis ? Qua de
caussa Heraclitus in seditione rogatus , ut
apud populum sententiam diceret , quo pa-
cto ciuitas redigi posset in concordiam , con-
scenso suggestu , poposcit calicem aquæ fri-
gidæ & paululum farinæ inspersit , mox de
glechone admiscuit , quod est vel pulegij sil-
uestris , vel leguminis genus . Deinde , epoto
calice , discessit , nec verbum addidit : hoc pa-
cto innuens , ita demum ciuitatem carituram
seditionibus , si , repudiatis delicijs , assuesce-
ret paruo contenta esse . Hinc , apud Eremi-
tas , nullæ lites , quia nullæ comportiones ;
hinc animi domiti & patientes , quia corpora
abstinentijs stringuntur , ne infolescant . *His ,*
qui bellicis rebus exerceantur , ait S. Chrysostomus ,
quiq[ue] palastris luctando desudant , conuenit
ut ciborum copia reddant se ipsos corpulentos &
obesos ; videlicet , quò validioribus nervis labo-
res queant capessere . Contra vero , quibus non
est collectatio aduersus carnem & sanguinem , sed
aduersus

Psal. 10. 6.

Prom. 23.
29.Erasm 1. 3
apopht.
ex Plu-
tarcho.S. Chrys.
hom. 2.
de iei-
uio.

aduersus principatus, aduersus potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, aduersus spirituales malitias; hos oportet per sobrietatem, ad jeinium, ad certamen exerceri. Leuius periculum est, si quis Rhipsaspiis appelletur, quod clypeum in acie abiecerit; quam si magnam illam armaturam jeinium videatur abiecisse.

VI.

QUADRA-
GESIMAE
IEIUNIVM
STRICTE
OBSERVA-
TVM.

Psal. 26.

Hac de caufsa, (vt ad historiam redeamus) in monasterio, ad quod Zosimas ab Angelo missus est, moris erat, vt primæ hebdomadæ jeuniiorum Dominicâ die, Ascetæ singuli diuinis sacramentis muniti, atque Christi corpore & sanguine pasti, modicoque cibo refecti, vnâ in oratorium conuenirent, & flexis poplitibus, orationeque ardenti ad Deum fusa, se inuicem consalutarent, Abbatemque amanter amplexi benedictionem solennem peterent. Patefactis inde monasterij foribus, clara voce cantantes exibant. Cantabant autem: *Dominus illuminatio mea, et salus mea, quem timebo? Dominus defensor vita mea, a quo trepidabo?* Vix unus, aut alter, in rerum custodiam, domi manebat. Ceteri, aut caricas, aut palmæ fructus, dactylos, aut legumina, aut etiam nihil, præter vestem, secum efferebant, propria quadra, hoc est, thymbra & folis radicibus ac herbis victuri. Ibant autem

trans-

JIV
 SAMICOS
 MESSALIVES
 MOOCHE
 MI MAT
 VTLIOS
 ZA EHNIS
 STINOB

trans Iordanem, non vt conchas legerent, aut vt sciuros caperent, sed ita, vt à se quisque vago pede discederent, neque ullus in alterius conspectum veniret. Nempe soli diuinis meditationibus, cantui sacro, ac ieunijs vigilijsque tanto impensiùs vacare potuerunt. Sic verbis, cibis, potibus, somno, & omni solatio humano abstinentes, omnes ieuniorum dies, asperrimè celebrabant, nec, nisi ante viuificum Dominicæ Resurrectionis diem, ad monasteriū reuertebantur. O quantum ab his distant nostri seculi ieunia? Multi nunc dubitant, an ad ieunia obligentur; multi cùm vel noctu se se maximè abstinere existimant, tantùm panis, opsonij, aut lactucæ absunt, quantum illi sanctissimi viri, cùm sunt, in ipsa Paschatis festiuitate, epulati. Multi potu famem suffocantes, quia ne buceam quidem panis, inter bibendum, attingunt, de ieunio sibi plaudunt, postquam, vna compotatione viginti quinque albæ cereuisiæ mensuras, per vnum ventrem percolarunt. Nempe apud eos, apud quos, *qui plus biberit, fortior computatur: vomunt, ut bibant, bibunt, ut vomant*, ait S. Hieronymus, & sàpè etiam, vt animam euomant.

S. Hieronym. in
ep. ad
Tit. c. 16

P

Zosimas

VII.

ZOSIMAS
MULIEREM
INGOIGNI-
TAM IN
SOLITV-
DINE RE-
PARIT.

Zosimas, more cæterorum, Jordane transito, non solùm vigilijs, jeunijs, & assidua ad Deum oratione se se exercebat; verùm etiam jam discere exercitationes religiosas, quām docere paratior, viginti dierum itinere, per omnia inuia & auia discurrebat, vt aliquem virtutis magistrum, in desertissima solitudine, reperiret. Solebat autem, consti-tuto diei tempore, figere cursum, & vel stans psallere, vel genu flexo orare ad Orientem. Peracta igitur tanta via, ita oranti, umbra quædam humani corporis, ad dexteram, apparuit; qua percussus, Orcinum aliquem spiritum esse existimans, cruce se muniuit. Videbatur autem umbra illa tanto terribi-lior, quia in corpus quovis Æthiope nigrius, capillos demittebat à vertice, niue candi-diores; qui tamen ultra ceruicem non de-fluebant, vt cani leonis iubæ viderentur. Cruce munitum timor omnis deserebat; ve-nitque in spem Magistri tantopere expetiti adipisci. Sed spem illico turbauit fuga umbrae se protinus subducentis, tantoque magis Occidentem versus celerantis, quanto ille magis sequebatur fugientem. Acuit desi-derium vires, & tardam senectutem velocem fecit, pedibusque alas addidit cupiditas allo-quendi;

quendi; adeò ut properantem pœnè assequeretur. Iamque ita propinquus, ut audi-ri posset, lacrymans clamauit: *Cur me fugis decrepitum ac peccatorē, serue Dei? Verè sustine me, per Deum, quicumque es, pro cuius nomine hanc inhabitas solitudinem. Sustine me infirmū & indignum. Sustine me pro spe, quā habes pro tanti laboris remuneratione. Sta, & tribue orationem, & benedictionem seni, per Deum, qui neminem aliquando proiecit.* Hæc atque alia talia clamauit, suspirijs, & lachrymis intermixtis Zosimas, & ferè jam, præ lassitudine, progredi non valens. Tunc illud corpus, quod fugiebat, vocem talem emisit: *Zosima, ignosce mihi, propter Deum, quoniam manifestare me tibi conuersa non possum. Mulier enim sum, & omni corporeo tegmine nuda.* Pallium ergo pe-tenti auersus proiecit, admiratus nomen suū ab ea teneri. Quæ pallio inuoluta dixit: *Cur venis ad peccatricem?* Ibi ortum est pium modestiæ certamen. Nam ille ad pedes eius se abiciens petijt benedictionem; quam illa vicissim humi prostrata ab illo, tanquam presbytero, potiore se jure postulare, est protestata. Vicissim autem Zosimas contenedebat, illamque, quæ ignotum nomine suo, non nisi diuinitus cognito, vocasset, gratia-

pleniorem esse dicebat, cogebatque infimis
& summis precibus loqui priorem. Tum illa,
ita orsa est. Quandoquidem te S. huc duxit Spi-
ritus, ad me solandam: Dic mihi, quomodo hodie
Christianissima regitur tribus? quomodo Impera-
tore? quomodo S. Ecclesiae pascitur greci? Tan-
ta est sanctis etiam ibi, ubi hostem & bella
non timent, pro communi bono, cura ac so-
licitudo. Quam utinam imitarentur illi, qui
inter tot tumultus, ac pericula, nunquam
cogitant, ad se quoque pertinere, ut orent,
ut Deum placatum reddant, bellique impe-
tum sistant. Zosimas respondit, quod uti-
nam hodie, ad unumquemque diceret: Ma-
ter tuis orationibus sanctis pacem stabilem Deus
largitus est. Post haec eam rogauit, ut pro
mundo, pro que se peccatore aliquantis per
oraret; quae ad Orientem conuersa, dum ma-
nus & oculos ad cœlum tolleret, corpore
quoque toto, quasi cubitum unum à terra est
in aërem sublimis eleuata, atque tacite orans
inter cœlum & terram sine alis immota pe-
pendit, Zosimam cohorrescente, ac denuo ti-
mente, ne spiritus esset, qui se fingeret orare,
fallaciam machinaturus. Ad haec talia cogi-
tantem conuersa illa, Quid, aiebat, cogitas,
spiritum me esse, & orationem fingere? Pecca-
trix.

trix sum, sacro tamen baptisme initiata, & non spiritus, sed fauilla, & cinis. Cum dicto, cruce manu sacram fronti, oculis, labijs, pectori impressit; Stygiumque hostem procul facessere iussit. Quod ubi vidit Zosimas, rursum ante eam prostratus, per Deum è Virgine natum, eam sanctissimè obtestatus est, ut panderet sibi, quæ, & unde nam esset, & quando, vel ob quam caussam, solitudinem illam, tanquam Nephaliū lignum inhabitassem? se enim & fructum inde reportaturū, & idcirco à diuinâ Prouidentia illuc viderī missum, ut illius vita sibi & toti in exemplū mundo manifestaretur.

Hæc dicentem mulier, manu sub cubitum eius leniter subiectâ, de terra leuauit, atque in hunc modum cœpit præfari. Verè erubesco, Pater, quia erubescenda feci; itaque infanda, ut si narrare cœpero, castis tuis auribus non sis toleraturus. Sed, ad me in ruborem dam, recensebo meas insanias; atque, ut tu pro me Numini supplex fias, hîc confitebor flagitia mea, ne, in die judicij, à misericordia eius repellar. Ad hoc exordium sene illachrymante, ita postea perorauit: *Ego, Pater, patriam quidem Ægyptum habui, bonis parentibus oriunda. Sed parvulam adhuc Sire-*

VIII.
ÆGYPTI-
ACAE MA-
RIAE IM-
PVRA VI-
TA.

nes deceperunt, traxeruntq; in turpes voluptatis.
Annum etatis duodecimum agebam, quando,
viventium adhuc parentum amore spredo, ad-
noxiam aspiravi libertatem. Itaque ab illis me
proripui, & Alexandriam veni. Ibi, heu, in quos
non scopulos incurri? Neq; satis fuit, naufra-
gium fecisse virginitatis. Primus casus initium
fuit insatiabilis cupiditatis. Neq; corpus meum,
lucrari causa, prostitui, ut aliae solent meretrices, sed
immensa libidinis furore incensa, ut plures in sce-
lus alicerem, etiam à mercedem dare volentibus,
nihil accipiebam; potiusq; mendicato viuere, aut
colu vitam volebam sustentare. Ibi decem & se-
ptem, & eò amplius annos, in hoc luxuria ster-
quilinio, me volutani; neq; ullam prætermisi oc-
casione, qua alios possem, in hoc barathrum præ-
cipitare. Talis dum essem, vidi Libyorum &
Ægyptiorum turbas cateruatum ad littus ma-
ris excurrentes. Et, quia, inter multos, semper
anabam esse, quasini ex obuijs, quoniam prope-
rarent? à quodam igitur intellecti, eos Ierosoly-
mam tendere, ad sacrosanctam Christi crucem
deuenerandam, cuius celeritas in proximo esset.
Cognoscite hic, peregrinationes sacras, in
diuinis litteris laudatas, & alioqui vtiles, sa-
pe tamen, pessimâ mente suscipi, multosque,
per speciem pietatis, libidinem querere, &
dum

dum multùm peregrinantur, raro sanctificari.
Nam & hæc mulier, tempore sacro, & voluntate sancta, ad Redemtionis nostræ terram
ituris se admisit, voluntate minimè sancta: cumque neque viaticum, neque nauum
haberet, tamen nauim audacula conscendit,
se ipsam pro naulo traditura, & multos blan-
ditijs irretitura. Hæc mens erat peregrinantis. Numquid meritò S. Hieronymus di-
xit? *O ignis infernalis luxuria! cuius materia*
gula, cuius flamma superbia, cuius scintilla pra-
ua colloquia, cuius fumus infamia, cuius cinis im-
munditia, cuius finis gehenna. Huc & ista mu-
lier tendebat, quæ non ardebat ipsa dunata-
xat, sed etiam incendum in alios propaga-
bat, nihil omittens eorum, quæ inter *opera Rom. 13.*
tenebrarum numerantur. In naui, quos ser-^{13.}
mones iecerit, quæ opera exercuerit, ipsa fas-
sa est Zosimæ, à se neque præ multitudine nu-
merari, neq; præ turpitudine exprimi posse.
Nam iuuenari assueta in primis vectores ad
risum & iocum, postea ad scelus induxit, om-
nium facinorum non iam discipula, sed ma-
gistra; etiam diu nolentes tandem compel-
lens ad peccandum. Quibus prolixiore que-
stu & lamentabiliter narratis, adiecit: *Ego*
quoties itineris illius reminiscor, obstupesco, quo

pacto meas tunc mare sustinuerit impuritates, aut
cur terra debiscens me cum naui & ipsis aqua

v. Tim. 2. viuentem non in infernum demerserit. Sed nimirum, meam Deus, qui neminem vult perire, sed omnes salvos fieri, expectabat poenitentiam. Non enim vult mortem peccatoris diu tergiuersantius.

Ezech. 18. Ierosolymam ubi peruenimus, ante festum; per eos interim ego dies, prater iuvenes cum quibus nauigavi, multos ciuium, multos peregrinorum seduxi. Tantum una mali potest femina, si mala est. Ita quidem tunc, in loco sancto, impie vixi, & eos, qui pietatis causa venerunt prostrati ad impietatem. Quin ipsa quoque in festinitate exaltata S. Crucis, videns, primo diluculo, vndeque plenis vijs, ad templum fieri concursus, cucurri. & ego, non oratum, sed ut satiarem oculorum curiositatem, & aspicerem, quod concupiscerem. Vni in atrium templi, veni ad ipsam usq*ue* ianuam, & populo confertim ingrediente, sola ingredi non poteram, quantumuis luctarer, occulta vi mibi obstante, ac me retro agente; adeo ut me repulsa usque in atrium solam stantem animaduerterem. Cum autem existimarem id mihi obmaliorem contingere infirmitatem, denuo mihi vim intuli, denuo in templum eniti tentaui. Sed denuo frustra, diuinaque manu procul inde reiecta. Mirabar autem id mibi soli accidere, cum cete-

ros viderem, sine ullo impedimento admitti. Hoc
terq; quaterq; conata, terq; quaterq; sum exclu-
sa. Quod, quām multis contingere, si Deus,
ad omnes templorum fores, sicut olim col-
locauit ante Paradisum voluptatis Cherubim,
Et flammeum gladium atq; versatilem, ad custo-
diendam viam ligni vitæ, ita & hīc apponeret
Angelos excubitores? Sed certa est, tales
esse custodias, ne immundi in cœlum intrent.

Gen. 3.24

Quia iniqui regnum Dei non possidebunt: neque 1. Cor. 6.
fornicarij, neq; adulteri, neq; molles, neque ma- 2.
sculorū concubitores: nisi pœnitentiam agant,
ad quam eos diuina bonitas magnis vocibus
vocat.

Matres, ut sui desiderium excitent, sāpe à
se liberos repellunt, seque abscondunt, neque
sinunt videri. Ad harum morem, Deus sā-
pe hominem repellit, manuque subducta,
sinit sentire, quid sit à cœlo esse derelictum.

IX.
ÆGYPTI-
ACAE MA-
RIA E
CONVER-
SIO ET
PŒNI-
TENTIA.
Psal. 82.

Qua de causa benevolè orans David ait:
Imple facies eorum ignominia, Et quārent nomen
tuum, Domine. Multi enim tum demum in se 17.
verè descendunt, postquam intelligunt,
quantum à Deo Deique vijs descenderint,
quantumque & quām meritò ab illo contem-
nantur. Itaque & mulier illa, in ipsis tem-
pli foribus, toties repulsam passa, & vi com-

P 3 primen-

primentium turbarum in templum intrare, contendentiū fatigata, vbi de templi ingressu desperauit, tristis ad quendam atrij angulum recessit, cogitareque secum cœpit, cur alijs admissis ipsa adeò prodigiose, ab intuendo viuifico S. Crucis ligno, arceretur? Neque longa opus erat indagatione caussæ, illico se se illi offerebant plenè ingentium scelerum cateruæ. *His nimirum, aiebat, & templum, & calum mihi clauditur!* In fletus itaque uberrimos diffusa, pectus cœpit tundere, suspitia ex imo pectore petere, & eiulans se ipsam detestari. Quod dum faceret, fortè factam dædalè Dei Genitricis statuam, præ templi foribus in sublimi stantem, vidit. Vedit, & in hæc verba erupit. *O Dei Mater, ô Virgo immaculata, scio quam indigna sim te compellare, quam digna à te reici, ob tot abominanda facinora; qui atamen audiui, Deum ob hoc hominem factum, quem genuisti, ut peccatores vocaret ad pœnitentiam, rogo te, omni alia ope desitutam adiuua, & aditum mihi ad Ecclesiam impetra,* ut conspecta crucis arbore, in qua Filius tuus pro me sanguinem fudit, seculo, & omnibus, que in eo sunt, meaq; conseleratae consuetudini renunciem, eog; egrediar, quo me ipse jusserrit. Dixit, & fidei calore incensa ad Misericordiæ Matrem se conuer-

conuertit, diuinæque clementiæ spe plenissima sacræ ædis aditum denuò tentauit. Nec iam diu fuit laborandum. Remora omni sublata, liberè, & sine impedimento intrauit. Ita & templi, & cali ianuam angustam experta, postquam admissa est, adhuc ingenti formidine trepidans, interram, ante depictam B. Virginis Dei Matris imaginem se se prostrauit, osculisque paumento mille impressis S. Crucis ligno debitè adorato, Deiparam sic est allocuta. *Tu, ô benignissima Domina, semper quidē misericordia tua fontes aperis, sed nunc maximè in me declarasti, quām magnum sis refugium peccatorum; per te enim omnipotens Deus peccatores ad pœnitentiam recipit. Non possum diuinæ bonitatis tua misericordia Oceanū eloqui. Vidi gloriam, quam peccatores merito non videmus, gloriam omnipotentis Dei maximos etiam peccatores recipientis. Sed quid moror? tempus est recipiendi, & eundi, quò tu jubes, ô Mater, ô salutis meæ dux, Maria.* Hæc orans vocem nescio unde vicissim audiuit, quæ eam iussit ultra Iordanem transire. Extemplo surrexit, &, non sine multo fletu Deiparæ imaginem, aspiciens exclamavit: *Domina, Domina, Regina totius orbis, noli me derelinquerre. Hoc ultimum Vale Virgini dixit, & è templo*

plo recessit. Exeunti ex atrio quidam ignoti
vultus tres nummos dedit, quibus illa toti-
dem panes coëmit, & sub solem adhuc occa-
sum ad templum S. Io. Baptistæ Iordanii flu-
vio adsitū venit, in quo multis misericordiis lachry-
mis preces obtulit, & SS. Ecclesiæ Sacramen-
tis munita, in alteram fluminis partem dela-
ta, Matrem Dei denuo ducem itineris ex-
petijt, atque illa ducente in eam, de qua di-
ximus, solitudinem peruenit. In qua quid
egerit, ipsa Zosimæ enucleata narratione ex-
posuit. 1. In ea ab omni hominum consor-
tio seiuuncta, nullaque vñquam humanâ fa-
ciè aspectâ, constantissimè permansit. Nam
secundò non permansit vno duntaxat, ap-
osto diebus, vt illi solent, qui colligendi ani-
mi sui caussa secedunt; sed ad eum usque
diem, scilicet quadraginta septem integris
annis. 3. Quia, eo die, quo SS. Eucharisti-
am sumserat, dimidium panem comedit,
duos tantum & semis habuit reseruatos, eos
que lapidis instar solidissimè induratos, ijs,
ac herbulis tempus omne reliquum vitamque
traduxit. 4. Quoniam autem à juuentute
delicijs ciborum, ac vini pretiosioris potui,
florisque nectaris, usque ad ebrietatem dedi-
ta, & femina Ægyptia Græco more bibere

con-

consueta erat; à vino in Venerem inflam-
mata, probè experta est, cur dixerit Aposto-
lus: *Nolite ineberi vino, in quo est luxuria;* aut
quamobrem, apud Romanos, non leuius
in feminâ temulentia, aut vini usus, quâm
adulterium, sit punitus. Neque à vinolentia
in vagas libidines duntaxat est prolapsa,
sed etiam (vt multi exercitati alioqui Reli-
giosi gastrimargiæ vitio tentantur) in ipsâ
solitudine, ab Apicijs, & Trimalcionis penu-
remotissima, per totos septendecim annos,
grauissimas secum ipsa identidem pugnas
coacta est depugnare. Desiderijs belluinig-
æstuabat. Iam aues, iam pisces, quibus
Ægyptus abundat, iam alia tragemata &
ipsæ Sybariticæ mensæ ante oculos illi versa-
bantur; jam vini sibi Græci, jam Hispanien-
sis videbatur dulcedine permulceri; cuius
hauriendi cupiditate pœnè rumpebatur. Pla-
to generosum conspicatus adolescentem, pa-
trimonio consumto, ad fores pandochij pa-
nes edentem, & aquam bibentem, vt Maxi-
mus refert, in hunc eum modū est allocutus:
Si sic moderatè prandisses, nunquam sic cœnares.
Ad eundem modum hæc mulier, nunquam
tanta se fame tantaque siti cruciasset, neque
verò tam vehementes passa esset tentationes,

nisi

Ephes. 5:
18.
Gell. lib.
10. c. 23.
Valer.
Max. l. 2.
c. 1.
Plin. lib.
14 cap. 13.
Tiraq. de
legib. cō-
nub. l. 9.
n. 54.

niſi priuſ cibo potuque exceſſiſſet. Inediā igli-
tur crapulam, temulentiam ſiti caſtigauit.
5. Accessit, quod in æſtiuo ſæpè ſolo, &
aridiſ locis, nec aqua quidem ſuppetebat.
Vnde, exuſtis fauicibus, ſitique triftiſſimā pœ-
nē extabefcebat. 6. Quodque magis mirum,
inter has corporis tam ſeueras afflictiones,
ingenti deſiderio vexabatur modulandi tur-
pes cantilenas, quibus antehac affueuerat.
Quam tamen tentationem pellebat, cum in
memoriam reduceret, ſe ſtare ante B.V. ima-
ginem, coram qua in ſcelerum fuorū cogni-
tionem venit, ac ſummo mentis ardore ſibi
ipſa decreuit ſeriam vitæ priſtinæ emendati-
onem: simulque eandem Dei parentem ro-
gitauit, vt foedas illas afflictæ cogitationes
procul effugaret. Quibus precibus modiſq;
& petulantes carniſ vicit insultus, & mirifi-
cam quandam ſenſit menti infundi lucem. 7.
Quanquā, non poſſe à ſe enarrari dixit, quan-
tis ignibus ſuccenſa identidem exæſtuārit,
cogiique ſe propemodum putauerit in affue-
tas olim relabi voluptates. Semper tamen vi-
cit, quia ſemper humi proſtrata Virginum
Virginem in auxiliū vocauit; lachrymis ſimul
furorem extingueens corporis ſpiritui rebel-
lantis, Et hoc quidem per 17. annos, v.
dixi.

dixi. Quanquam autem postea vehemens ille furor desæuijt, non tamen fuit vitium hoc penitus debellatum. Bellum vsque ad vitæ finem durauit de reliquijs inueteratæ consuetudinis gliscens. Tantum sibi laboris patrit, vt extricetur, qui in hoc se lutum immegit. 8 Interrogata autem à Zosima, de cibo, de quæ vestiendi genere, respondit, duos illos sibi panes cum dimidio, per 17. annos suffecisse, postea herbis duntaxat se vsam: has sibi fuisse Saliares dapes. 9. Veste consumta, affirmauit se, incredibile, per hyemes, cœli frigus, intolerandos, per æstatem, solis ardores passam, ac sæpe propemodum assatam ac concrematam fuisse, certè exanimem nonnunquam diu, ac sine sensu iacuisse. Unde & Illyrica pice nigrior est effecta, cuti contracta, & sanguine ad extima corporis vocato. 10. Ceterū mirè se roborari sensit, quoties recordabatur, quantis vitæ, quantis animæ periculis erepta esset; & quòd non in solo pane viueret homo. Ita enim & scripturas exactè recitabat, quæ Zosimæ fassa erat, litteras se nunquam didicisse. Longè verò etiam alia propheticō spiritu perspicuè cognouerat; nam postquam orationes eius expectavit, rogauit insuper, ne sequente anno,

iuxta

iuxta Cœnobij sui canonem, tempore quadragesimæ Iordanem transiret, sed pridie Dominicæ cœnæ, sub vesperam, ad Iordanem SS. Eucharistiam afferret, se enim ad eum usque diem, ex quo in S. Ioannis Baptista templo corpus & sanguinem Christi sumplisset, sacro illo ferculo caruisse; & cupere eum diē colere, quo Christus discipulos corporis sui sanguinisque participes fecisset. Iussit præterea Zosimam arcana quædam Abbati suo significare, quæ in illius monasterio lima atque emendatione indigerent.

X.

MARIAE
ÆGYPTI-
ACAE
POENI-
TENTIAM
IMITAN-
DAM ESSE.

Matth. 21.
31.

Quibus omnibus ordine auditis, Zosimas pronus illum terræ locum osculatus est, in quo pedes illius mulieris tam sanctæ vestigia reliquerunt; reuersusq; ad monasterium suum Deo laudes gratiasq;ne dixit, quod sibi ostendisset, quantum adhuc à peccatricis illius, ne dum ab alterius innocentis perfectione in eum diem abfuisset. Iamque humilior factus, sibi siue similibus dictum agnouit in remedium superbiæ: *Amen dico vobis, quia publicani & meretrices precedent vos in regnum Dei.* Quod si tantus tamque asperævitæ vir à Maria Ægyptiaca, (ista enim fuit hæc mulier, cuius hodie Natælis agitur) dicit opera pœnitentiæ, & meliorem à cibo potuque

potuque abstinendi, corpusque exercendi, & peccata deflendi rationem; quid nos discere opörtet? *Væ tibi Corozaim, va tibi Bethsaida:* Matth. 11.
quia si in Tyro & Sidone factæ essent virtutes, qua 21.
factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere pœni-
tentiam egissent. Veruntamen dico vobis, Tyro & Sidoni remissius erit, in die judicij, quam vobis. Consumitis tempus & annos, in omni vanitate, superbia, luxu, cupiditate, odio, & intemperantia, & cœlum speratis? Cur? quia ista omnia confitemini? non satis est. Si vultis Deum placare, facite fructum dignum pœnitentiae. *Quo autem modo, ait S. Chrysostomus, fructificare poterimus?* Si utique peccatis aduersa faciamus. Alienarapuisti? Incipe donare iam propria. Longo es tempore fornicatus? à legitimo quoque usu suspendere coniugij, ac perpetuam continentiam sapius paucorum dierum, castitate meditare. Iniuriam vel opere cuiquam, vel sermone fecisti? refer benedictionis verba conuicijs, & percutientes te nunc officijs, nunc etiam beneficijs placare contendere. Neq; enim vulnerato sufficit ad salutem, tantummodo spicula de corpore euellere, sed etiā remedia adhibere vulneribus. Delicis antè, & temulentia diffuebas? iejunio, & aquæ potu utrumque compensa, ut famem superes imminentem. Vidisti impudicis

Matth. 3.

S. Chrys.
in Matth.
hom. 10.*Q*

alienum

alienum decorem oculis? feminam iam omnino non videoas; maiore tactus cautione, quod tutior post vulnera. 1. Itaque, qui peccata sua sacerdoti confessus est, & certam plenamque peccatorum absolutionem obtinuit, sublata suppliciorum aeternorum obligatione, cui obnoxius erat, tamen illud meminisse debet:

Ecli. 5.5.

De propitiato peccato noli esse sine metu: restat enim plerumque temporaneæ cuiusdam poenæ debitum, vel in hac, vel in altera vita dis- pungendum. Nam per absolutionem poena aeterna in temporalē mutatur. Qua de cau- sa sacerdos satisfactionem iniungit poeniten- ti clauium potestate. Et proculdubio magno- pere à peccato renocant, & quasi franco quodam coercent ha satisfactoria poenæ, cautoresq; vi- gilantiores in futurum poenitentes efficiunt.

Luc. 7.49. Numquid Christus Magdalene dixit: *Remis- tuntur tibi peccata?* Et tamen quantam illa poenitentiam egit, in omni vita? Multi eam etiam peccatis superant; sed poenitentiā non æquant. 2. Ah quid dico? æquant? Eccle- siæ jejunia non seruant; nulla in re sibi ipsis sunt duri; delicias in cibo & potu querunt; collum sibi gruis optant, vt esculentis & po- culentis tantò impensiùs, quanto diutiùs ob- lectentur; & cibum eò suauorem iudicant,

*Concil.
Triden.
sess. 14.
c. 8.*

*Aelian.
L. 10. var.
hist. c. 9.*

quo

quò maiore sciunt precio emtum: omnia ge-
nio indulgent: cuticulam semper curant,
quam alij flagris lacerant; cuncta opera pœ-
nitentiæ fugiunt; solitudinem, orationes,
meditationes, iejunia, cilicia, humicubatio-
nes oderunt, vt anguem. 3. Quid hæc com- Vide Bela
larm. t. 2.
memoro? Olim graues & certæ satisfactio- Contr.
nes, iuxta canones pœnitentiales, impone- lib. I. de
bantur, & ad pœnitentis bonum, & ad Ec- Pœnti.
clesiæ ædificationem. Nam Tertullianus, cap. 21. &
Christianorum in primitiua Ecclesia descri- 22. Terci-
bens pœnitentiam, testatur, extra Ecclesiam de Pœ-
solitos stare, in lugubri veste, sacco & cilicio nit. optat.
indutos, & cinere caput conspersos. Et pri- lib. 2.
mo quidem die Quadragesimæ, tondeban-
tur viris pœnitentibus crines; qui nullis con-
uiuijs poterant interesse, non balnea adire,
nec equitare, nec adesse spectaculis, ac hone-
stis etiam recreationibus sibi debebant inter-
dicere; immo, quām diu in numero pœni-
tentium erant, Sacraenta eis non admini-
strabantur, nisi in Paschate, aut morte; immo
& tunc carebant extrema vñctione. Quæ sa-
tisfactio, juxta grauitatem, aut multitudi-
nem peccatorum, breuior aut longior erat.
Immo, ob quædam peccata trium, quinque,
septem, aut decem annorum, in cilicio, ieju-

Q 2

nijs;

nijs, & oratione prolixia, injunctam fuisse
pœnitentiam ait. Mira sunt, sed nimis lon-
Climac. ga, quæ Climacus de pœnitentibus refert.
grad. 5.
Niceph. Nec plebeij tantum, sed Principes & Reges
Li. 12. hist. eiusmodi pœnitentias subierunt. Theodo-
Eccl. cap. sius Imp. Thessalonicæ, ob vnius ex aulicis,
40. Carol. in populari tumultu, occisi necem, ira exca-
descens, specie spectaculorum exhibendorū,
ciues, ad septem millia, in vnum locum con-

Sigon. de gregatos occidi iussit. Ob quod factum à S.
Occid. Ambrosio, integro ferè anno, à communio-
Imp. l. 9. ne fidelium remotus, templorum aditu pro-
Baron. hibitus, & alijs pœnitentiæ actibus exerci-
An. 390. tus, non antè in gratiam admissus est, quàm
palam humi prostratus, ab omnibus veniam
Ribad. in crudelitatis postulasset. Otho Cæsar, ob uni-
vita S. cum homicidium, Româ ad Garganum usq;
Romual- monte, nudis pedibus tetendit, & tota Qua-
di 7. Febr. dragesima, in Cœnobio, inediâ, cilicio, hu-
micubatione se affixit. Quid æquum est, nos
facere? immo quid multi faciunt? leuissimis
pœnitentijs à Confessario impositis indig-
nantur, eas differunt, omittunt; ad alios
Confessarios currunt, & permutari cupiunt.
Quid potest imponi æquale peccatis æternū
ignem promeritis? Quid sunt opera nostra
omnia, quid modus satisfaciendi, si cum
Magda-

Magdalenis, cum Maria Ägyptiaca, cum S. Petro, cum Dauide comparentur? opera per quæ satisfit, & grata Deo esse debent, & quādam habere difficultatem. Si enim per illa placandus est Deus, debent illi esse accepta, atque in eius honorem cedere: & quia per eadem puniendus est peccator, ac peruersitas prauæ conuersionis ad creaturam vindicanda, necesse est, vt habeant aliquam molestiam. Quo modo igitur satisfacient, qui molestiam nullam patiuntur? Cur quidam de pœnitentia sibi imposita conqueruntur? Cur ipsi non illā augent? cur non petunt à Confessario maiorem, cùm à Confessario iuncta maioris sit meriti, tum ex obedientia, tum ob vim, quæ illi ex Sacramento & meritis Christi accedit. Accedit quoq; jejunio & abstinentiæ quadragesimali nō tantum temperantiæ, sed etiam obedientiæ meritū. Ideò enim lex statuitur, vt pareamus; ideo prohibetur cibus, vt restringatur appetitus. Quia, vt S. Gregorius ait: *Non cibus, sed appetitus in vitio est: unde & laudiores cibos plerumq; sine culpa sumimus, & abieciiores, non sine reatu conscientia degustamus.* Et, vt S. Bernardus ait: *Melius est exiguo sanguine ad usum vesci, quam ventoso legumine usq; ad ructum exaturari; pra-*

S. Greg.
lib. 30.
Moral.

S. Bernar.
in Apo.
log.

Q 3

cipue

cipuè cùm & Esau non de carne, sed de lente sit re-
prehensus; & de ligno Adam, non de carne dam-
natus: & Ionathas de gustu mellis, non carnis,
morti adiudicatus. E contra vero Elias inno-
xiè carnem comedit, Abraham Angelos gratissi-
me carnis pauit, & de ipsis sua fieri sacrificia
Deus præcepit. Atque inibi idem S. Pater ait:
Paulus Timotheo Modicè vino utendum consul-
uit: & Dominus ipse bilit, ita ut vini potator
appellatus sit, Apostolis quoque bibendum dedit.
Insuper ex eo Sacramentum sui sanguinis edidit.
Non ergo creatura contemnitur, quando
certo cibo potuué abstinetur, quibus usq[ue]
sanctissimos viros constat; sed vel obedi-
tia attenditur, vel ingluuies stringitur, vel
peccatum expiatur. Et sanè, si contraria
contrarijs sunt curanda, rectissimè gulam in-
edia, & sobrietas corrigit ebrietatem. Quam-
obrem & Ægyptiaca Maria meminens se
saturitati lasciuiam iunxisse, ieunijs & ab-
stinentia utrumque vitium castigauit. At tu
fortasse, qui hæc audis, non putas tua pecca-
ta, peccatis huius mulieris paria esse? For-
tasse sunt etiam maiora. Sed esto sint mino-
ra. Qui animam suam æstimant, etiam ob-
parua delicta magnas poenitentias subierunt.
Victorinus, ob ynum concupiscentiæ motum
admis.

Sur. 5. Iu-
nij.

admissum , à diabolo deceptus, per tres annos, fissa arbore manus strinxit. Arbori crucis , & continua pœnitentia nos astringamus , tunc merebimur morte beatâ Mariæ Egyptiacæ obire.

Ad quam, ut, cum S. Eucharistia, post annum , dicto die, rediret Zosimas, morbo, ex illius prædictione, detentus est, ne ante tempus è cœnobio, cùm ceteris, exiret. Exiens autem, destinato die, vidit illam, signo crucis facto, siccis vestigijs, per Iordanem, ad se venire ; sumtaque sacra communione, iterum prodigiosè calcatis aquis redire. Quā anno sequente, eodem rebitans defunctam, inuenit, ascriptâ in pulueribus epigraphe, qua eam iubebatur sepelire. Et sepeliuit, sed, leone terram duritiâ senis vires superantem effodiente. Ita Deus sanctis Angelis quoque, in manus tradit mortuos , qui in Domino moriuntur ; sicut Zosimæ tradidit Mariam pœnitentem: quæ tametsi alia mira multa fecit, illud tamen inter maxima debet non illius, sed aliorum mira numerari, quòd plures habeat luxuriæ suæ, quām pœnitentiæ imitatrices ac imitatores. Si sapitis, ô peccatores, & peccatrices, Dei (etiam meretrices, & adulteras, & fornicarios ad gratiam recipientis)

XL

MARIAE
ÆGYPTI-
ACAB
MORS, ET
EXEM-
PLVM
VINCENDI
TENTATI-
ONES
CARNIS.

Q 4

Cælius
l. 6. c. 26.

pientis) bonitatem ne contemnите, nec quod deterius est, sed *meliora charismata emulamini*. T. Lucetius poëta Physicus sumto amatorio poculo in furiā lapsus est, qua impellente, mortem sibi consciuit. Furunt profectò multi, ad eundem modum, qui, cùm per pœnitentiam viuere possent, mortem sibi ipsis procurant sempiternam; qui furor est omnium insanissimus. Furunt enim amore feminarum, & odio sui. Quem Cypridis amorem pabuli subductione, jeunijs, humicubatione, vigilijs, fame, siti, cilicijs, flagellis, omniq[ue] corporis castigatione, quando audiunt ab alijs extinctum, non sapere eos

Sap. 5. 4. aiunt, ipsi insipientes aliquando dicturi: *Nos insensati, vitam illorum estimabamus insaniam.* Quin, tanquam oleum flammæ, ita vinum luxuriæ nutriendæ affundunt, Paulo cl-

Eph. 5.18. mante: *Nolite inebriari vino, in quo est luxuria.* Paruo gradu distant ebrij, & furiosi. Quod si etiam accedat libidinis flamma vino accessa, jam bis ligatâ mente ventri ad demoni seruiunt, instar mancipiorum. Siquidem prima, ad hanc seruitutem significandâ, seruitus per vinum in mundum est inductus. Tunc enim primò seruitutis nomem legitur in diuinis litteris, cùm generis humani secundus

dus parens Noë, ad vindicandam Chami filij
sui impudentiam, eius filio huiuscemodi ver-
bis maledixit : *Maledictus Chanaan seruus ser- Gen 9,25.
uorum erit fratribus suis ; Benedictus Dominus Deus Sem, sit Chanaan seruus eius. Dilatet Deus Iaphet, & habitet in tabernaculis Sem. sitq; Cha-*
*naan seruus eius. Quod agnoscunt & SS. PP. S. Ambr.
Manebat antè, quam vinum inueniretur, om- lib. de
nibus inconcussa libertas, ait S. Ambrosius, ne- Helia &
mo sciebat à consorte naturæ sue obsequia serui- ieunio
tutis exigere ; non esset hodie seruitus, si ebrietas cap. 5.
non fuisset. Quod & D. Augustinus tradit, S. Augu-
cuius hæc sunt : *Conditio seruitutis iure intelli- stin. l. 19.
gitur imposta peccatori ; proinde nusquam scri- ciuit.c.15.
pturarum legimus seruum, antequā hoc vocabu-
lo Noë instus peccatū filij vindicaret : nomen itaq;
istud culpa meruit, non natura. Si vini excessus
in patre posteris occasionem fecit, ut serui-
tuti addicerentur, & vel hac de caussa no-
bis attendendum est, ne excedamus ; quantò
magis, si nos facit seruos peccati, mancipia
diaboli, & filios gehennæ ? Rectè ergo sa-
piunt, quibus aqua plus sapit, qui cum Maria
Ægyptiaca crapulam inediâ, conuiuia ieiunijs,
luxuriam vitæ asperitate castigant. De-
sipiunt, qui cum diuite epulone induuntur
purpura & byssō, & epulantur quotidie splendide;**

Luc.16.19

Q 5

transi-

transibunt enim de byssō ad Orcum, de purpura ad flammam, de epulis ad sitim nec vnicā guttā aquæ refrigerandam. Quæ qui feriò expendit, næ ille pœnitentiæ opera, præ illis supplicijs censet millies eligenda, tanto-
que magis, si eum voluptas subuertit; quia, teste S. Hieronymo, *omne peccatum post fa-
ctum pœnitentia sequitur: sola voluptas, in ipso
pœnitentia tempore, præteritos stimulos patitur,*
*ut ex hoc, quod corrigere cupimus, rursus sit
materia delinquendi.* Adeò circumspetè est
hoc bellum gerendum. Quare seduli animæ
suæ custodes, vel primā Cupidinis cogitatio-
nem, tanquam ignem in manum incidentem
excutiunt, horrentque. Nemo diu vel scintil-
lam in vestem, aut faciem insilientē sustinet,
sed illico abstergit, vel excutit; quia vel mi-
nimâ morâ nocet, vritque. Ita turpis cogi-
ratio, si non statim ejicitur, statim incedit.

S. Hiero-
nym. ad
Aman-
tium.

Socrat.
lib. 4. c. 1.
Niceph.
lib. II. c. I.

Valentinianus & Valens antè, quām imperio
potirentur, impij Iuliani in aula pij Christia-
niique fratres, inclyti militiæ duces, multa
constantie & fortitudinis exempla ediderunt,
honores, patriam, vitam priùs, quām fidem
relinquere parati. Horum unus Valentinianus
Iouinianæ legionis dux aliquando Iu-
liano Imperatori præsens, dum sacrificulus,

in

in fano, idolis immolaret, Julianumq; vuidis
folijs aspergeret, vbi animaduertit, vel vni-
cam idololatricæ aquæ guttam Imperatori
destinatâ sibi in vestem delapsam, vehemen-
ter iratus popam, coram Juliano, asperis ver-
bis accepit, atq; educto gladio particulam
illam sacrilegâ guttâ contaminatam, è veste
sibi excidit, atque abiecit. Ob quod factum
ab Apostata in exilium missus, quasi de victo-
ria triumphauit. Et vera sanè illa victoria
fuit. Ut iam sic omnes abhorrent & excin-
derent aspersas in pectus Venereas cogitatio-
nes, tanto detestabiliores, quanto plus est,
mentem quam vestem habere maculatam!
Non tamen cogitationes tantum eiusmodi
sunt abscondendæ, sed ipsa etiam femina-
malarum cogitationum. Epulae laudiores, &
potus vini, ventrisque saturitas seminarium
sunt libidinis. Nec vestium molitiae aut
splendor oculos aspicientium faciunt castio-
res. Et tamen harum rerum maximus est
tunc usus, quando diebus festiuis Deum ma-
xime par est venerari. Ille precibus sacris,
eleemosynis, operibus pœnitentiæ honora-
tur; vino, dapibus, saturitate & ebrietate
Bacchus & Venus coluntur. Quod Aristip-
pus falsè luxum suum excusans perstrinxit.

Cum,

Laërt. l. 2, cap. 8. Cūm enim quidā illi probro darent, Quod splen-
dide exquisiteq; vineret Philosophus: Id, inqui-
bat, si vitium esset, in celebritatibus Deorum, ne-
quaquam fieret. In his enim & magnifice vestiri,
& lautissimo ciborum apparatu solent uti. Porrò
cūm Dijs sint infensi vitys, non placarentur, si ir-
ritarentur eiusmodi magnificentia, si ea cum
vitio esset coniuncta. Sic ille quidem elusit conni-
tum, non ostendit, quid esset optimum. Opti-
mum est, optimum Deum, moribus optimis
venerari. Qui autem dies sacros, pontifi-
calibus epulis comedationibusq; profanant,
non solum duplici se modo contaminant, &
bona negligendo, & mala patrando, sed eti-
am ostendunt, ventrem se pro suo Deo ado-
rare, ac Veneris pupillos mancipiaque esse,
quæ sine Cerere & Baccho friget, mererique
morbos, quos sua intemperantia efficiunt,
Idem l. 6. cūm & Diogenes stomachatus sit in eos, qui
pro bona valetudine Dijs munera offerrent,
& in ipso sacro omnibus voluptatibus se ob-
ruentes perderent. Parum autem esset, si cor-
pus duntaxat perderent, jam etiam animam
perdunt in gehennam, æternam cum Epu-
lone sitim passuri. *Gula Paradisum clausit,*
ait Innocentius, primogenitaram vendidit: su-
spendit pistorem, decollavit Baptistam. Nabu-
zardan

Innocen-
de vilit.
con. hum.

zardan princeps cocorum templum incendit, &
 Ierusalem totam euertit. Baltasar manum con-
 tra se scribentem aspexit in conniuio, & eadem
 nocte imperfectus est à Chaldais. Quot vel no-
 stro tempore, audiuiimus inter Capitolinas
 dapes animâ efflasse? Itaque multi etiam, in
 hac vita, suamet auditate edendi atq; potan-
 di haud ambiguè grauiter puniuntur. Quod
 vel Socrates animaduertens, dicere solebat,
 eos, qui se ad continentiam ac frugalitatem
 exereuissent, & longè plus habere voluptatis,
 ac minus dolorū, quàm qui summa cura vn-
 diq; pararent oblectamenta: quòd volupta-
 tes præter intemperantiam præter animi sibi
 malè consij cruciatum, præter infamiam ac
 paupertatē, frequenter ipsi etiā corpori plus
 adferant molestiæ, quàm delectationis. Con-
 tra, quæ sunt optima, eadem fiunt iucundissi-
 ma, si quis assueuerit. Rectè igitur frugalis
 vita Alcinoi mensis, luxus Tantali hortis cō-
 paratur. Ut nautæ nimium onerantes nauē,
 deinde in exhaurienda sentina laborant: ita
 qui corpus onerant cibis, ac deinde clysteri-
 bus inaniunt. Tale est in ventrem cibos mittere,
 ait S. Chrysostomus, quale si quisquam eos in
 cloucam proijceret. Magis autem non tale, sed
 multo peius: hic enim simum operatur, sine tua
 laſione,

Laërt. I.2.
 cap. 5.

S. Chrys.

hom. 29.

in ep. ad

Hebreos.

lesione, illic autem plurimos morbos, plurimasq; procreat agritudines. Quod facit fames, hoc facit & plenitudo ciborū; magis autem multò peiora. Fames quippe in paucis diebus aufert hominem, & liberat ex hac vita pœnali: excessus verò ciborum consumit & putrefacit corpus humanum, & macerat agritudine diurna, & tunc eum morte crudeli consumit. Sicut enim, ait idem, terra, que valde humecta est, generat vermes & similes, cum compluitur, vel cum plurimum sibi humorē retinet: terra verò qua libera est ab humoribus, fructuū facunditate decoratur, si ex abundantia non corrumpatur aquarū: ac si etiā non colatur, ultro tamen graminea subministrat: si verò colatur, fructuū facunditate pollebit. Obsecro igitur, ne nostrum corpus vitiosum & inutile faciamus; neq; ei vitia inseramus, sed fructus utiles, & abunda fructuosa, ne ea dissoluamus per immoderationē ciborū. Immoderatio quippe pro fructibus vermes facit. Sic insita nobis cupiditas amores turpes, & voluptates turpiores generat. Numquid igitur præstat, cum Zosima, cum Maria Aegyptiaca, & cum tot millibus Sanctorū corpus ieconijs salubriter extenuare, quàm in tot hui⁹ vitae morbos, & vitia, & alia incōmoda, & deniq; ad alendas sempiterni ignis flamas, adipare? Vę tunc pinguibus, beatè macilentis.

CAPVT